

Taustaa

Maakunnan sosiaali- ja terveydenhuolto tarvitsee uudistusta. Erityisesti tällä hetkellä se haastaa kuntien talouden sekä sotekulujen ja palvelutarpeen ennakoimattomuuden että liian suuren kasvun vuoksi. Maakunnassa on tehty pitkäjänteisesti paljon koko maakuntaa koskevaa kehitystyötä, mutta iso osa **kehitystyöstä on jäänyt odottamaan toimeenpanoa ja sitä tukevaa lainsäädäntöä**. Niin Popsterin kuin POPmaakunnan valmistelun tuotokset, opit ja kokemus on syytä ottaa kehitystyön pohjaksi, jatketaanpa uudistusta sitten millä tavalla tahansa.

Marinin hallitus on käynnistänyt hankehaun, jossa pyritään tukemaan soteorganisaatioiden ja erityisesti toiminnan saattamista tasolle, joka mahdollistaa maakuntien toimeenpanon. Varsinainen toimeenpano tulee tapahtumaan aikaisintaan seuraavan hallituksen aikana. Siihenkin aikatauluun liittyy isoja haasteita ja epävarmuustekijöitä.

Ohjaus

Koska kehittämistyö tulee tapahtumaan **itsenäisten sotejärjestäjien ja kuntien itsemääräämisoikeuden piirissä olevaan toimintaan, tulee työn ohjaamiseen kiinnittää erityisen paljon huomiota. Erityyppisiin sitoumuksiin ja toiminnallisiin ratkaisuihin tulee saada asiamukaiset päätökset kunnista ja päätöksentekoon tulee antaa sekä ajallisesti että tiedollisesti aito mahdollisuus.**

Jos sairaanhoitopiiri toimii alustana, on hankekokonaisuuden **ohjaukseen** perustettava erillinen **poliittinen** ohjausryhmä (esim. POPmaakunnan poliittinen ohjausryhmä), **kuntien ja järjestämisvastuullisten** soteorganisaatioiden johdosta tulee muodostaa **virkamiestyöryhmä** (kuntajohtajat ja nykyisen työvaliokunnan jäsenet) ja ns. **sotejohtajien ryhmän** tulee vastata hankkeen substanssiohjauksesta. Sairaanhoitopiirin hallitus ja omistajaohjausryhmä ei ole hanketta ajatellen edustava eikä sitä varten valittu. Lisäksi on hyvä, että he pystyvät keskittymään erikoissairaanhoidon ja tulevaisuuden sairaalan kehittämiseen ja ohjaamiseen.

Varsinaiseen projektiin tuleva **henkilöstö tulee rekrytoida avoimesti ja läpinäkyvästi**. Se on ainoa tapa, jolla edes teoreettisesti on mahdollista saada paras asiantuntemus hankkeen käyttöön. Erityisesti tulee huolehtia sekä ohjauksen että hankehenkilöstön osalta siitä, että erikoissairaanhoidon osaamisen ja kokemuksen lisäksi täytyy olla hankkeessa mukana **aito ymmärrys, vahva osaaminen ja kokemus perusterveydenhuollosta, sosiaalitoimesta, hyvinvointityöstä ja lapsi- ja perhepalveluiden kokonaisuudesta**. Tämä siksi, että kyseessä on nimenomaan perustason palveluiden kehittäminen. Kuntien kaikella toiminnalla vaikutetaan asukaspohjan hyvinvointiin. **Tämän vuoksi hanke tulee tehdä läheisessä ja avoimessa yhteistyössä kuntien ja kuntayhtymien kanssa, kuntavetoisesti.**

Hankkeen sisältö

Tässä vaiheessa on kovin hankala tehdä kuntakohtaisia sitoumuksia, koska vasta alkuvaiheessa olevasta hankeideasta tai eteenkään sitoumuksenpyyntökirjeestä ei käy ilmi, **mitkä ovat hankkeen tavoitteet, mitä aiotaan konkreettisesti tehdä, mistä saadaan asiantuntijaresurssit ja erityisesti se, mitä pitää sisällään jo aloitettu integraatioselvitys- ja mitä taas nyt käsittelyssä oleva hanke**. Erityisen tärkeä olisi avoimesti keskustella siitä, **mitä hankkeella tavoitellaan. Onko tarkoituksena tehdä selvitystä ja valmistautumista maakuntaan vai aidosti kehittää nykyisiä toimintoja?**

Soteorganisaatioiden kehittämisen korjausvelka on suuri ja kuntien talous niin suurissa haasteissa, että kaikki hankkeen kehitystyö tulee olla sellaista, että se **aidosti korvaa ja tukee tämänhetkistä toimintaa**.

Erityisesti resursseja on syytä suunnata tietojen saattamiseen sellaiselle tasolle, että palvelupolkuja ja asiakkaita voidaan auttaa tehokkaammin ja integraatio niin erikoissairaanhoidon kuin perusterveydenhuoltoon ja erityisesti sosiaalityöhön paranee mahdollisimman nopeasti. Hankerahoitusta tulee myös suunnata ICT-järjestelmien kehittämiseen. Tämä ei saa koskea vain Eskon kehittämistä vaan rahoitusta pitää suunnata myös kuntien ja kuntayhtymien nykyhaasteiden ja investointipaineiden helpottamiseen.

Koska maakunta on sisäisesti erittäin heterogeeninen ja akuutit ja pitkän tähtäimen kehitystarpeet ja haasteet ovat hyvin erityyppisiä, on järkevää jakaa hanke **alueellisiin alahankkeisiin. Niiden avulla saadaan alueelle aidosti lisäresurssia ja hankeraha tehokkaaseen käyttöön.**